

КАЖНЫН ШКЕ ШҮДЫРЖӨ

Весьшүргө ялсоветым вуйлатен.

Сенгымаш кечым вучен шуктымеке, ачаже фронт гыч пörтылын. Но шкетын огыл, пеленже украин ұдырамашым коңден. Изи Венера, тыгай илыш савыртышым чытен кертде, ачаж нерген шонымашым уш гычшо луктын кудалтен.

Изи годымжо артист лияш поненат огыл, аваже тудым эре эмлызылан туныктынеже улмаш, но Венера вур дечын лудын, чоныштыжо ала-могай романтике шүлыш озаланен, садлан геолог лиймыже шуын.

Вараже ешге Березино чодыра участкыш илаш кусненыт, кызты быде ялжат уке. Тушечын Памашола ялыш каеныт. Ярамарий ден Кумыжъял школлаште тунемын. Школ тораште верланен, сандене йолын кошташ логалын, пүртүсын моторлыкшылан куанен илен. Колым кучаш мотчок йоратен, пеледышым ятыр шынден, түрлө түсын волгалт шогалмжым ужын, чоңжо куанен, чодырашкат чүккыдын коштын.

10-шо класс деч вара Йошкар-Олаште кок тылзе олесе стройкышто тыршен, вара Оренбург областгысе Селина олаш логалын. Тушто транспортничиклан ыштен. Йошкар-Олаш пörтылмеке, культпросветучилищыш тунемаш пурен, кок ий гыч практикыш колтенят. Валентин Петуховын полнымыжлан көра Москвасе ГИТИС-ышке вигак кокымшо курсышто тунемаш тунгалын.

Венера Гавриловна Саввинам тыглай марий ұдырамашын рольжым устан модшо актрисе семын палена. Актер ұмырыштыжө могай-гына

рольым модын огыл: чиновникын пелашыжымат, йоратыше самырык ұдырын образшымат чоңен. Чылаже 50 погына. Пашам ышташ тунгалмек, Вера Бояринован "Ош йуксо" пьесыж почеш шындыме спектакльыште Ильян аважым модын, а "Шортньо сравочышто" - иканаште икмынарым. Самырыкше годым "Саликаште" Маринан рольжым модмыжо шуын, но, чаманен каласаш логалеш, тиде героиньын рольжым модашыже верештын огыл. Ик эн йоратыме образ - Юлавий, Константин Коршуновын "Аксар ден Юлавий" драмыж гыч персонаж. Марий драматургийыште героиневлак шукыж годым весын кид йымалне орланыше, шке верч шоген кертдыме ултыт. Нуно чаманымашым веле луктыт. А Юлавий - сарзе ұдыр. Тудо йоратыме еңже верч тулыш-вудыш пураш ямде, ачаж ваштарешат шогалаш огеш луд. Уло калыкым поян ваштареш кынешлаш үжеш. Тиде - марий Жанна д'Арк. А действий XVI-XVII курымышто эрта. Юлавий - эрыкым йоратыше кайкы гай. Ты спектакль дене Эстонийыштат лийыныт. Варарак Миклай Рыбаковын "Салтак ватыштыже" Онисам, "Кинде" ден "Онтоныштыжо" Елукым модын, М.Шкетанын "Ачийжат-авийжат" спектакльыште Ведесам, С.Чавайнын "Мүкшотарыштыже" - Клавийым, М.Рыбаковын "Морко сем" пьесыж почеш шындыме спектакльыште - Манюкым, Н.Арбанын "Кеңеж йудыштыжө" - Катям, А.Волковын "Орвен мелнаштыже" - Плагим, "Калевалаште" Лемминкайненын аважым куанен модын. Венера Сав-

вина Морко районысо Элнеттүр ялыште лийше ик онгайым каласкала ыле: "А.Островскийын пьесыж почеш шындыме "Кугорнымбалне" спектакльыште Аннушкан рольжо почеш, мый аярым йуамат, пуйто колен колтем. Ончаш мийыше кокла гыч ик пörвен сценыш писын куржын күзен да неремын руалтен. Мый öрынам гынат, тугак кием, тарванылаш ок лийыс. "Нерже шокшо, колен огыл!" - куанен кычкырлен, воктечем корангын саде пörвен".

Венера Гавриловнан чоңымо образше веле огыл, айдеме семын тудо шкежат онгай лийын. Пелашыжат, Юрий Андреевич - тыгак актёр. Нуно Москваште тунеммышт годым вашлийыныт. Украиниште шочшо рвезе марий ұдырым йоратен шынден да кечывалвел кундемжым Марий Элан вашталтен. Ик эргым ончен куштеныт, кок уныкан лийыныт.

Венера Гавриловналан Марий АССР-ын сулло артисткыже лумым 1985 ийыште пуеныт, а Марий Эл Республикын калык артисткыже лумым 1995 ийыште сулен налын. Мер пашашамат шуктен шоген, сандене Йошкар-Олаште депутатат лийын.

Венера Саввина - театрыште марий йулам аралыше, шке модмыж дене репертуарым пойдарыше актриса. Тудо моткочак чулым, мотор. Ме, модмо рольжо-влакым шарнен, пашаже дене кугешнен илаш тунгалына.

Материалым "Кугария", "Марий Эл" газетлаште лекше статья-влак негызеш
Жанна ИВАНОВА чумырен.